

I Kottedala

står återbruk och biologisk mångfald i fokus

Movement for every heartbeat

Lappset skapar inspirerande utemiljöer som utmanar fantasin, främjar lärande, respekterar miljön och uppmuntrar till aktivitet, oavsett ålder eller förutsättningar.

LAPPSET[®]
www.lappset.se

Mitt i den lilla parken ligger en sandbädd prydd med nektarfyllda perenner i alla tänkbara färger. I de omgärdande ängarna vajar blåklint och klätt. Här kan vilda bin och andra pollinatörer hitta både boplats och mat.

En otrygg ödetomt har på Familjebostäders initiativ omvandlats till en ljus och blomstrande mötesplats, full av fjärilar och bin och solcellsdriven belysning. Allt från schaktmassor till bänkar är återvunna från andra projekt. Den lilla parken ligger i Kortedala i Göteborg och har fått det göteborgska fyndiga namnet Kottedala.

Text: Katarina Månsson

Bihotellen i förgrunden är uppbyggda av återvunnet material som hålls på plats av gabionburar.

Kottefigurerna hälsar dig välkommen till Kottedala. Dessa tre håller uppsikt över pollinatörernas och perennernas sandbädd.

Foton: Katarina Månsson

I Kottedala mångfaldspark välkomnas du av kottefigurer i olika storlekar och en liten ekorre sittandes på en av de renoverade bänkarna, alla skulpterade i trä av Malin Nilsson. I mitten av parken breder en sandbädd ut sig där vildbin och andra sandlevande insekter kan bygga bo. Badden pryds av insektslockande perenner som kärleksört, olika astrar och salvia. I slänterna som omger parken breder ängar ut sig. Här blommar prästkragar, klätt och blåklint som besöks flitigt av humlor och bin.

Pizzerian blev bihotell

Tidigare låg det en nerlagd pizzeria på platsen. Byggnaden är nu rivn och i väntan på ny detaljplan valde Familjebostäder, som äger tomten, att anlägga en park för att öka trivselen och tryggheten i området. Eftersom parken

är tillfällig var det extra viktigt att göra smarta materialval och återanvända så mycket material som möjligt.

Återbruk, men också biologisk mångfald, var ledord för Hanna Bäck, utemiljöspecialisten på Familjebostäder som har designat parken. Nästan allt material som använts till uppbyggnaden av platsen är återbruk. Schaktmassor och bänkar kunde återanvändas från Bergsjön, där Familjebostäder jobbade med parallella projekt. De insekshotell, i form av låga murar, som avgränsar parken är uppbyggda av gabionburar

fyllda med tegelstenar som kommer från den rivna pizzerian.

God kommunikation viktigt

– Ett gott samarbete med entreprenören, i detta fall Anlab, underlättade arbetet med återbruk. Tack vare god kommunikation undvek vi onödiga transporter och kunde använda det material vi hade på ett effektivt sätt, säger Hanna Bäck.

Ett annat exempel är ekstockarna som bland annat har använts till rabattkanter och åsnetrappan. De kommer från en bonde som arbetsledaren Mikael Erlandsson från Anlab fick kontakt med. Det var bara att hämta stockarna och ge dem en ny funktion i Kottedalas mångfaldspark.

Att kommunikation och samarbete är viktiga faktorer när man arbetar

Foto: Katarina Månsson

På en av de nyrenoverade bänkarna har en snidad ekorre tagit plats och bakom skymtar ängen fram. Skön paus i värmen tycker Frida Weman och hunden Sally.

Foto: Maria Ekwall, Anlab

Här ligger schaktmassor och bänkar från Bergsjön och väntar på sin nya plats i Kottedala.

med återbruk bekräftas av Joakim Andersson, entreprenadingenjör på Anlab. Han berättar att problemet för deras del är att de inte har tillräckligt med ytor för att lagra allt material som rivs upp från olika arbetsplatser. Istället för stora lagringsytor använder de kommunikation.

– Inom företaget kommunicerar vi via en chattgrupp när vi till exempel schaktar ut en yta. Om det är någon som behöver massorna som fyllnads-material, då kan vi transportera det till den arbetsplatsen istället för till deponi.

En väl investerad satsning

På frågan om det också ger en ekonomisk vinst att jobba med återbruk svarar Joakim Andersson:

– När det gäller uppdraget i Kottedala så tillhandahölls materialet av Familjebostäder, så därför har det för vår del inte gjorts några ekonomiska vinster. Om vi i vår tur hade haft materialet på lager, då hade det varit en annan sak.

Kan vi till exempel återbruka schaktmassor istället för att köra det till deponi så finns det stora vinster att göra.

Ett annat exempel är uppdrag där Anlab tar bort sly och mindre träd. – Då har vi en dialog med beställarna om att använda vår flistugg för att fördela och sprida ut materialet på plats, till exempel i rabatter. Vinsten för beställarna är att de slipper köpa in täckbark och lägga ut den i rabatterna. För oss är vinsten att sly och mindre träd är ganska skrymmande och det kan behövas en hel del lastbilstransporter för att få bort materialet. Dessutom måste vi betala för deponin.

Hur ser det då ut ur Familjebostäders perspektiv – blev det en ekonomisk vinst av återbruket i Kottedala-projektet?

– Det är en nollsumma mot vad det skulle ha kostat om platsen skulle ha återställts som en parkering och denna lösning ger så många fler värden för alla som bor i Kottedala, samt för den biolo-

giska mångfalden. Det är väl investerade pengar i stadsdelen, säger Hanna Bäck. Genom återbruket har Familjebostäder dessutom minskat avfallsmängden med drygt 40 ton och gjort en klimatbesparing på nästan 13 ton koldioxid-ekvivalenter.

– Det är verkligen ett projektupplägg som jag rekommenderar till andra för att berika en rivningstomt, avslutar Hanna Bäck.

Besök Kottedala

Om du vill besöka Kottedala och sitta och njuta en stund av humlesurr och blomsterbäddar så är adressen Kalendervägen 22 i Kottedala. När du är där kanske du stöter på Balkis Choukair, en av Familjebostäders miljövärdar, som sköter parken och som varit delaktig hela vägen från idé till färdig plats.

Träddagarna 2024 Gävle

Gävle konserthus 6-7 november

Välkommen till Sveriges största trädkonferens!

Två fullmatade dagar med träden i fokus

Föreläsare

- **Joost Volkens** Tree policy in Hilversum: Trees as the connection between the past and the future
- **Kristiina Kupper** New city strategy "Tallinn 2035"
- **Kevin Martins** Stronger trees: Practical approaches both in historic gardens and botanical collections
- **Daniela Antoni** Care of habitat trees and tree safety
- **Harmut Balder** Trees/Treecare in Berlin - problems and answers for the future
- **Iben Thomsen** Designing artificial veteran trees
- **Susanne Böll** Stress tolerant street trees for the future – „Urban Green 2021+“
- **Pajtim Sulejmani** Trädens inverkan på gatans livslängd
- **Katrin Lättman** Den urbana grönskans betydelse för aktiva barn & vuxna
- **Björn Wiström** Sammanställning av odlingserfarenheter av träd och buskar för ett nordligt klimat
- **Pandelsamtal**: med Per Stjernberg, Eva-Maria Hellqvist och Jeffrey Facto. Vad kan framtidens arborist?
- **Gustav Nässlander** Ny SIS-standard: Skydd av träd vid planering och utförande
- **Miriam Dovrén & Jörgen Warpman** Kvalitetsregler för plantskoleväxter, 7:e upplagan!

Fullständigt program och anmälan via: www.tradforeningen.org